

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

28. května 2013*

„Kasační opravný prostředek — Společná zahraniční a bezpečnostní politika (SZBP) —
Omezující opatření namířená proti některým osobám a subjektům spojeným s Usámou bin Ládinem,
sítí Al-Kajdá a Talibanem — Nařízení (ES) č. 881/2002 — Žaloba na neplatnost — Vyškrtnutí žalobce
ze seznamu dotyčných osob a subjektů — Právní zájem na podání žaloby“

Ve věci C-239/12 P,

jejímž předmětem je kasační opravný prostředek na základě článku 56 statutu Soudního dvora
Evropské unie, podaný dne 13. května 2012,

Abdulbasit Abdulrahim, s bydlištěm v Londýně (Spojené království), zastoupený P. Moserem, QC,
a E. Griessem, barrister, zmocněnými H. Millerem, solicitor,

žalobce,

příčemž dalšími účastnicemi řízení jsou:

Rada Evropské unie, zastoupená E. Finnegan a G. Étienmem, jako zmocněnci,

Evropská komise, zastoupená E. Paasivirtou a G. Valero Jordanou, jako zmocněnci, s adresou pro
účely doručování v Lucemburku,

žalované v prvním stupni,

SOUDNÍ DVŮR (velký senát),

ve složení V. Skouris, předseda, K. Lenaerts, místopředseda, M. Ilešič, L. Bay Larsen, T. von Danwitz,
A. Rosas (zpravodaj), G. Arestis, J. Malenovský a E. Jarašiūnas, předsedové senátů, E. Juhász, A. Borg
Barthet, C. Toader, C. G. Fernlund, J. L. da Cruz Vilaça a C. Vajda, soudci,

generální advokát: Y. Bot,

vedoucí soudní kanceláře: L. Hewlett, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 11. prosince 2012,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 22. ledna 2013,

vydává tento

* Jednací jazyk: angličtina.

Rozsudek

- 1 Svým kasačním opravným prostředkem se A. Abdulrahim domáhá zrušení usnesení Tribunálu ze dne 28. února 2012, Abdulrahim v. Rada a Komise (T-127/09, dále jen „napadené usnesení“), kterým Tribunál mimo jiné rozhodl, že o návrhu A. Abdulrahima na zrušení nařízení Rady (ES) č. 881/2002 ze dne 27. května 2002 o zavedení některých zvláštních omezujících opatření namířených proti některým osobám a subjektům spojeným s Usámou bin Ládinem, sítí Al-Kajdá a Talibanem a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 467/2001, kterým se zakazuje vývoz určitého zboží a služeb do Afghánistánu, zesiluje zákaz letů a rozšiřuje zmrazení prostředků a jiných finančních zdrojů afghánského Talibanu (Úř. věst. L 139, s. 9; Zvl. vyd. 18/01, s. 294), ve znění nařízení Komise (ES) č. 1330/2008 ze dne 22. prosince 2008 (Úř. věst. L 345, s. 60), respektive na zrušení nařízení (ES) č. 1330/2008, již není třeba rozhodovat.

Právní rámec a skutečnosti předcházející sporu

- 2 Dne 21. října 2008 bylo do seznamu vypracovaného Výborem pro sankce, zřízeným na základě rezoluce Rady bezpečnosti Organizace spojených národů 1267 (1999) ze dne 15. října 1999 o situaci v Afghánistánu (dále jen „seznam Výboru pro sankce“), doplněno jméno A. Abdulrahima.
- 3 Nařízením č. 1330/2008 bylo jméno A. Abdulrahima doplněno do seznamu osob a subjektů, jejichž prostředky a jiné hospodářské zdroje musí být na základě nařízení č. 881/2002 zmrazeny (dále jen „sporný seznam“).
- 4 V bodě 1 přílohy nařízení č. 1330/2008 bylo doplnění tohoto jména odůvodněno následovně:
„[...] Další údaje: (a) [...]; (b) Podílel se na získávání finančních prostředků pro Libyjskou islámskou bojovou skupinu (dále jen ‚LIBS‘); (c) Zastával vedoucí pozice v LIBS ve Spojeném království; (d) Spolčen s řediteli SANABEL Relief Agency: Ghuma Abd'rabbah, Taher Nasuf a Abdulbaqi Mohammed Khaled a s členy LIBS ve Spojeném království, mezi něž patřil vedoucí člen LIBS ve Spojeném království, Ismail Kamoka, který byl odsouzen k výkonu trestu ve Spojeném království v červnu 2007 na základě obvinění z financování terorismu.“
- 5 Podáním, jehož podepsaný originál došel kanceláři Tribunálu dne 15. dubna 2009, podal A. Abdulrahim proti Radě Evropské unie a Evropské komisi žalobu, jejíž podstatou byl návrh na zrušení nařízení č. 881/2002 nebo nařízení č. 1330/2008 v rozsahu, v němž je jmenovaný těmito akty dotčen, a návrh na náhradu újmy, kterou v důsledku uvedených aktů údajně utrpěl. Tato žaloba byla zapsána pod číslem T-127/09.
- 6 V žalobě A. Abdulrahim namítl, že Rada ani Komise nevysvětlily důvody jeho zařazení na sporný seznam. Nebyl zpraven o skutečnostech svědčících v jeho neprospěch a nebyl v této souvislosti vyslechnut. Tvrdil, že rozsah zmrazení jeho prostředků představuje zásah do jeho práva vlastnit majetek a do jeho soukromého života a že je nepřiměřený. Abdulbasit Abdulrahim nakonec uvedl, že nikdy nebyl spojen s Usámou bin Ládinem ani se sítí Al-Kajdá či Talibanem. V souvislosti s dopisem Foreign and Commonwealth Office ze dne 5. listopadu 2008 prokazujícím spojení se sítí Al-Kajdá prostřednictvím LIBS uvedl, že část afghánské skupiny LIBS se sice v roce 2007 k síti Al-Kajdá připojila, nicméně to neplatí pro všechny členy skupiny. Abdulbasit Abdulrahim v každém případě přestal být členem LIBS v roce 2001.
- 7 Dne 22. prosince 2010 bylo jméno A. Abdulrahima vyškrtnuto ze seznamu Výboru pro sankce.
- 8 Dne 6. ledna 2011 advokáti A. Abdulrahima písemně požádali Komisi, aby vyškrtnula jeho jméno ze sporného seznamu.

- 9 Nařízením Komise (EU) č. 36/2011 ze dne 18. ledna 2011, kterým se po sto čtyřicáté třetí mění nařízení č. 881/2002 (Úř. věst. L 14, s. 11), bylo jméno A. Abdulrahima ze sporného seznamu vyřazeno.
- 10 Dopisem došlým soudní kanceláři dne 27. července 2011 předala Komise Tribunálu jedno vyhotovení nařízení č. 36/2011.
- 11 Dopisem ze dne 17. listopadu 2011 vyzvala soudní kancelář Tribunálu účastníky řízení, aby se písemně vyjádřili k důsledkům, které je třeba vyvodit z přijetí nařízení č. 36/2011 především z hlediska předmětu žaloby A. Abdulrahima.
- 12 V písemných vyjádřeních došlých soudní kanceláři Tribunálu dne 6. prosince 2011 navrhly Rada a Komise Tribunálu, aby rozhodl, že návrh na zrušení se stal bezpředmětným a že v tomto ohledu již není třeba rozhodnout ve věci samé. V souvislosti s návrhem na náhradu škody a na rozhodnutí o nákladech řízení setrvaly tyto účastnice řízení na svých dosavadních návrhových žádáních.
- 13 V písemném vyjádření došlým soudní kanceláři Tribunálu dne 6. prosince 2011 vyjádřil A. Abdulrahim nesouhlas s návrhem, aby o návrhu na zrušení nařízení č. 1330/2008 nebylo ve věci samé rozhodováno. S poukazem zejména na body 46 až 51 rozsudku Tribunálu ze dne 3. dubna 2008, PKK v. Rada (T-229/02), uvedl argumenty shrnuté v bodě 19 napadeného usnesení, na které Tribunál odpověděl v tomtéž usnesení.

Napadené usnesení

- 14 Napadené usnesení bylo vydáno na základě článku 113 jednacího řádu Tribunálu, podle kterého může Tribunál kdykoliv bez návrhu po vyslechnutí účastníků řízení rozhodnout, zda jsou splněny nepominutelné podmínky řízení, nebo vyslovit, že návrh se stal bezpředmětným a že ve věci již nerozhodne.
- 15 V bodě 22 napadeného usnesení připomněl Tribunál judikaturu, podle které musí předmět sporu, stejně jako právní zájem žalobce na řízení, přetrvávat až do vydání soudního rozhodnutí, neboť jinak by nemohlo být vydáno rozhodnutí ve věci samé, což předpokládá, že žaloba může ve výsledku přinést prospěch účastníku řízení, který ji podal (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 7. června 2007, Wunenburger v. Komise, C-362/05 P, Sb. rozh. s. I-4333, bod 42 a citovaná judikatura; v této souvislosti viz také rozsudek Tribunálu ze dne 10. prosince 2010, Ryanair v. Komise, T-494/08 až T-500/08 a T-509/08, Sb. rozh. s. II-5723, body 42 a 43).
- 16 V bodě 24 napadeného usnesení Tribunál dále připomněl judikaturu, podle které zpětvzetím, respektive za jistých okolností derogací napadeného aktu žalovaným orgánem zaniká předmět žaloby na neplatnost, jelikož je dosaženo žalobcem kýženého výsledku, takže je mu v plném rozsahu vyhověno (viz usnesení Tribunálu ze dne 28. března 2006, Mediocurso v. Komise, T-451/04, bod 26 a citovaná judikatura, a ze dne 6. července 2011, SIR v. Rada, T-142/11, bod 18, jakož i Petroci v. Rada, T-160/11, bod 15).
- 17 V bodě 27 napadeného usnesení Tribunál konstatoval, že nařízením č. 36/2011 vyřazela Komise jméno A. Abdulrahima ze sporného seznamu, do něhož bylo toto jméno zařazeno nařízením č. 1330/2008. Podle jeho názoru je toto vynětí totéž co derogace uvedeného nařízení v rozsahu, v němž se onen akt týkal žalobce.
- 18 V bodech 29 a 30 napadeného usnesení připomněl Tribunál, že žalobce si sice může v řízení o žalobě na neplatnost zachovat právní zájem na soudním zrušení aktu derogovaného v průběhu řízení, jestliže samotné zrušení tohoto aktu soudem může vyvolat právní následky (usnesení Tribunálu ze dne 14. března 1997, Arbeitsgemeinschaft Deutscher Luftfahrt-Unternehmen a Hapag-Lloyd v. Komise, T-25/96, Recueil, s. II-363, bod 16, a ze dne 10. března 2005, IMS Health v. Komise, T-184/01,

Sb. rozh. s. II-817, bod 38). Pokud je totiž akt zrušen v soudním řízení, je orgán, jenž zrušený akt vydal, povinen podle článku 266 SFEU přijmout opatření, která si vyžádá povinnost vyhovět rozsudku. Tato opatření nesouvisí s odstraněním aktu z unijního právního řádu jako takovým, jelikož toto jeho odstranění vyplývá ze samotného zrušení soudem. Týkají se spíše odstranění účinků protiprávnosti zjištěných ve zrušujícím rozsudku. To pak může vést dotčený orgán ke zjednání adekvátní nápravy situace žalobce nebo k tomu, že se vyvaruje přijímání totožných aktů (viz výše uvedené usnesení *Arbeitsgemeinschaft Deutscher Luftfahrt-Unternehmen a Hapag-Lloyd v. Komise*, bod 17 a citovaná judikatura).

- 19 Nicméně v bodě 31 napadeného usnesení Tribunál rozhodl, že v projednávaném případě ze spisu ani z argumentace žalobce nevyplývá, že by mu návrh na zrušení mohl po přijetí nařízení č. 36/2011 přinést prospěch, jak vyžaduje judikatura citovaná v bodě 22 téhož usnesení, čímž by byl zachován právní zájem žalobce na řízení.
- 20 Pokud jde konkrétně zaprvé o okolnost, že derogace aktu unijního orgánu není uznáním jeho protiprávnosti a vytváří účinek *ex nunc*, na rozdíl od zrušujícího rozsudku, na základě kterého je zrušený akt se zpětným účinkem vyrazen z právního řádu a má se o něm za to, že nikdy neexistoval (v tomto smyslu viz rozsudek Tribunálu ze dne 13. prosince 1995, *Exporteurs in Levende Varkens a další v. Komise*, T-481/93 a T-484/93, Recueil, s. II-2941, bod 46), Tribunál k ní v bodě 32 napadeného usnesení uvedl, že tato nemůže odůvodnit právní zájem žalobce na zrušení nařízení č. 1330/2008.
- 21 V bodě 33 napadeného usnesení Tribunál vysvětlil, že nic nenasvědčuje tomu, že by z odstranění nařízení č. 1330/2008 s účinky *ex tunc* měl žalobce jakýkoli prospěch. Zejména nelze z ničeho usuzovat, že by Komise byla v důsledku rozsudku zrušujícího uvedené nařízení nucena podle článku 266 SFEU přijmout opatření k eliminaci případně konstatované protiprávnosti.
- 22 K samotnému uznání tvrzené protiprávnosti Tribunál v bodě 34 napadeného usnesení uvedl, že takové uznání může představovat jednu z forem nápravy, jejíž zjednání je účelem žaloby na náhradu škody podle článků 268 SFEU a 340 SFEU. Podle jeho názoru však nepostačuje k odůvodnění trvajících právního zájmu na pokračování v řízení podle článků 263 SFEU a 264 SFEU směřujícím ke zrušení aktů orgánů. V opačném případě by si žalobce zachoval právní zájem na soudním zrušení aktu vždy, tedy i navzdory zpětvzetí nebo derogaci tohoto aktu, což by bylo v rozporu s judikaturou uvedenou v bodech 24 a 29 napadeného usnesení a připomenutou v bodech 16 a 18 tohoto rozsudku.
- 23 Ke své judikatuře, podle které si žalobce může zachovat právní zájem na soudním zrušení derogovaného a nahrazeného rozhodnutí ukládajícího omezující opatření (v tomto smyslu viz vedle výše uvedeného rozsudku *PKK v. Rada*, bodů 46 až 51, i rozsudky Tribunálu ze dne 12. prosince 2006, *Organisation des Modjahedines du peuple d'Iran v. Rada*, T-228/02, Sb. rozh. s. II-4665, bod 35; ze dne 11. července 2007, *Al-Aqsa v. Rada*, T-327/03, bod 39, a ze dne 23. října 2008, *People's Mojahedin Organization of Iran v. Rada*, T-256/07, Sb. rozh. s. II-3019, bod 48), Tribunál v bodě 35 napadeného usnesení uvedl, že tato judikatura vznikala ve zvláštním kontextu, který se liší od kontextu projednávaného případu. Akty dotčené v těchto věcech byly totiž, na rozdíl od nařízení č. 1330/2008, nejen derogovány, ale i nahrazeny novými akty, které zachovaly omezující opatření zaměřená na dotyčné subjekty. Vůči dotyčným subjektům tedy původní účinky derogovaných aktů přetrvávaly skrze akty, kterými byly nahrazeny. V projednávaném případě však nařízení č. 36/2011 jen jednoduše vyňalo jméno žalobce ze sporného seznamu, čímž bylo nařízení č. 1330/2008 v rozsahu, v němž se jej týkalo, implicitně derogováno, aniž byla opatření stanovená tímto nařízením nahrazena. Jím vyvolané účinky tedy nepřetrvaly. Tato judikatura navíc vychází z rozdílu mezi účinky derogace a účinky soudního zrušení aktu, který však v projednávaném případě – jak plyne z bodu 32 napadeného usnesení – není relevantní.

- 24 V bodě 36 téhož usnesení Tribunál uvedl, že zmíněný rozdíl potvrdil Soudní dvůr v rozsudku ze dne 3. prosince 2009, Hassan a Ayadi v. Rada a Komise (C-399/06 P a C-403/06 P, Sb. rozh. s. I-11393). Soudní dvůr si totiž namísto toho, aby automaticky uzavřel, že dotyční žalobci mají nadále právní zájem na žalobách ve věcech, v nichž byl vydán citovaný rozsudek, položil v jeho bodě 57 bez dalšího otázku, zda je s ohledem na zpětvzetí sporného nařízení a na jeho retroaktivní nahrazení jiným aktem stále důvodné v těchto věcech rozhodovat. V bodech 59 až 63 téhož rozsudku pak Soudní dvůr uvedl několik zvláštností jím projednávaného případu, z nichž v bodech 64 a 65 uvedeného rozsudku dovodil, že „za těchto konkrétních podmínek“ a na rozdíl od toho, jak bylo rozhodnuto v usnesení Soudního dvora ze dne 8. března 1993, Lezzi Pietro v. Komise (C-123/92, Recueil, s. I-809), nelze přijetí nového aktu (a současnou derogaci dotčeného nařízení) považovat za rovnocenné prostému zrušení onoho nařízení. V projednávané věci však takové zvláštnosti nenastaly. Konkrétně v daném případě je nařízení č. 36/2011 konečné, neboť proti němu již nelze podat žalobu na neplatnost. Na rozdíl od toho, co Soudní dvůr konstatoval v bodě 63 svého výše uvedeného rozsudku Hassan a Ayadi v. Rada a Komise, lze tudíž vyloučit, že nařízení č. 1330/2008 bude vůči žalobci znovu platit.
- 25 Zadruhé k tomu, že žalobce může mít nadále právní zájem na zrušení aktu unijního orgánu, aby se zabránilo opakování protiprávnosti, kterou je tento akt údajně stížen, v budoucnu, Tribunál v bodě 37 napadeného usnesení připomněl, že takový právní zájem, vyplývající z čl. 266 prvního pododstavce SFEU, může existovat pouze tehdy, když se tvrzená protiprávnost může opakovat v budoucnu bez ohledu na okolnosti věci, ve které byla podána žaloba (výše uvedený rozsudek Wunenburger v. Komise, body 51 a 52). V projednávaném případě však ze spisové dokumentace nijak neplyne, že by tomu tak mohlo být. Právě naopak, Tribunál vzhledem k tomu, že nařízení č. 36/2011 bylo přijato s ohledem na zvláštní situaci žalobce a patrně i na vývoj situace v Libyi, dospěl k závěru, že se nejedná o pravděpodobné, že by se tvrzená protiprávnost mohla v budoucnu opakovat nezávisle na okolnostech věci, ve které byla podána žaloba.
- 26 Zatřetí u argumentu vycházejícího z tvrzení, že existuje převažující veřejný zájem na sankcionování tvrzeného porušení imperativní normy mezinárodního práva, Tribunál v bodě 38 napadeného usnesení uvedl, že ač Komisi není v této souvislosti přiznána žádná beztrestnost, nepostačuje tento argument k odůvodnění osobního zájmu žalobce na dalším projednávání žaloby. Přestože Komise musí, jak poznamenal žalobce, dodržovat imperativní normy mezinárodního práva a nesmí přijmout rozhodnutí založené na důkazech získaných mučením, není žalobce oprávněn jednat v zájmu zákonnosti nebo institucí a může uplatňovat pouze právní zájem a žalobní důvody, které se ho osobně týkají (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 30. června 1983, Schloh v. Rada, 85/82, Recueil, s. 2105, bod 14).
- 27 Začtvrté Tribunál stran případných škodlivých následků, k nimž by mohla vést tvrzená protiprávnost nařízení č. 1330/2008, v bodě 39 napadeného usnesení podotkl, že návrh žalovaných orgánů na nevydání rozhodnutí ve věci samé se týká toliko návrhových žádání směřujících ke zrušení tohoto nařízení. Abdulbasit Abdulrahim se tak může domáhat odčinění újmy, která mu podle jeho tvrzení vznikla, v řízení o náhradu škody podle článku 268 SFEU a čl. 340 druhého a třetího pododstavce SFEU.
- 28 Konečně zapáté v souvislosti s argumentem vycházejícím z tvrzené nezbytnosti dosáhnout rozhodnutí o důvodnosti projednávané žaloby pro účely získání náhrady nákladů řízení vynaložených žalobcem odkázal Tribunál v bodě 40 napadeného usnesení na své rozhodnutí o nákladech řízení.
- 29 V bodě 41 napadeného usnesení dospěl Tribunál k závěru, že o návrhových žádáních směřujících ke zrušení nařízení č. 1330/2008 již není třeba rozhodnout.
- 30 U návrhu na náhradu škody dospěl Tribunál k závěru, že s ohledem na procesní písemnosti, údaje uvedené ve spise a na vysvětlení podaná účastníky řízení v jejich písemnostech, je tento návrh patrně zcela neopodstatněný, či dokonce zjevně nepřipustný.

- 31 Poté, co Tribunál v bodě 45 napadeného usnesení nejprve připomněl podmínky pro vznik mimosmluvní odpovědnosti Unie za protiprávní jednání jejích orgánů, učinil v bodě 48 téhož usnesení závěr, že škoda nebyla kvantifikována ani prokázána.
- 32 Tribunál v bodě 52 napadeného usnesení rovněž rozhodl, že nebyla prokázána příčinná souvislost mezi akty dotčenými v projednávaném případě a tvrzenou újmou, neboť přímou a bezprostřední příčinou tvrzené škody, která A. Abdulrahimovi údajně vznikla v důsledku znepřístupnění jeho prostředků, jeho finančních aktiv a jiných jeho hospodářských zdrojů, a spočívající ve zbavení možnosti je užívat, nebylo přijetí těchto aktů, nýbrž přijetí dřívějších rozhodnutí, a sice rozhodnutí Výboru pro sankce ze dne 21. října 2008 o doplnění jména žalobce na seznam tohoto výboru a rozhodnutí orgánů Spojeného království přijmout vůči žalobci omezující opatření.

Návrhová žádání kasačního opravného prostředku

- 33 Abdulbasit Abdulrahim žádá Soudní dvůr, aby:
- zrušil napadené usnesení;
 - prohlásil, že jeho žaloba na neplatnost nebyla bezpředmětná;
 - vrátil věc Tribunálu k rozhodnutí o jeho žalobě na neplatnost a
 - uložil Komisi náhradu nákladů řízení vynaložených v souvislosti s řízením o projednávaném kasačním opravném prostředku a s řízením před Tribunálem, a to včetně nákladů spojených s vyjádřeními předloženými na výzvu Tribunálu.
- 34 Rada a Komise navrhuje, aby Soudní dvůr kasační opravný prostředek zamítl a uložil A. Abdulrahimovi náhradu nákladů řízení.

Ke kasačnímu opravnému prostředku

- 35 Na podporu svého kasačního opravného prostředku se navrhovatel dovolává práva na účinný procesní prostředek a na účinnou soudní ochranu. Vedle judikatury Soudního dvora (rozsudky ze dne 25. července 2002, *Unión de Pequeños Agricultores v. Rada*, C-50/00 P, Recueil, s. I-6677, body 38 a 39, a ze dne 18. ledna 2007, *PKK a KNK v. Rada*, C-229/05 P, Sb. rozh. s. I-439, body 76 a 77) odkazuje také na článek 47 a čl. 52 odst. 3 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“), jakož i na článek 7 Listiny, který odpovídá článku 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950 (dále jen „EÚLP“), jenž stanoví, že každý má právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence.
- 36 Konkrétně uvádí na podporu své argumentace dva důvody kasačního opravného prostředku, přičemž první důvod se dělí na tři části.

K prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku

K první části prvního důvodu kasačního opravného prostředku, vycházející z nesprávného právního posouzení, jehož se měl Tribunál dopustit tím, že nevyslechl generálního advokáta

- 37 Navrhovatel tvrdí, že nevyslechnutím generálního advokáta před přijetím rozhodnutí porušil Tribunál čl. 114 odst. 4 jednacího řádu, na který odkazuje článek 113 tohoto jednacího řádu, na jehož základě bylo přijato napadené usnesení.

38 Jak ovšem správně poznamenala Rada a Komise, povinnost Tribunálu rozhodovat teprve po vyslechnutí generálního advokáta musí být vykládána v souvislosti s čl. 2 odst. 2 a články 18 a 19 jednacího řádu Tribunálu, z nichž vyplývá, že zasedá-li Tribunál v senátu, není určení některého ze soudců Tribunálu za generálního advokáta povinné, a že odkazy na generálního advokáta v tomto jednacím řádu se použijí pouze v případě, že byl některý soudce jako generální advokát skutečně určen (usnesení ze dne 25. června 2009, *Srinivasan v. Veřejný ochránce práv*, C-580/08 P, bod 35, a ze dne 22. října 2010, *Seacid v. Parlament a Rada*, C-266/10 P, bod 11, jakož i rozsudek ze dne 22. září 2011, *Bell & Ross v. OHIM*, C-426/10 P, Sb. rozh. s. I-8849, bod 28).

39 Vzhledem k tomu, že k projednání žaloby, kterou podal A. Abdulrahim k Tribunálu a která byla přidělena druhému senátu uvedeného soudu, nebyl ve věci T-127/09 určen žádný generální advokát, nebyl Tribunál před prohlášením, že ve věci samé již není třeba rozhodnout, povinen vyslechnout generálního advokáta.

40 První část prvního důvodu kasačního opravného prostředku je tedy neopodstatněná.

K druhé části prvního důvodu kasačního opravného prostředku, vycházející z porušení práva na spravedlivý proces

41 Navrhovatel tvrdí, že Tribunál tím, že nevyzval žalobce, aby se vyjádřil k případnému zahájení ústní části řízení, porušil právo na spravedlivý proces. Poukazuje na to, že článek 120 jednacího řádu Soudního dvora ve znění účinném v okamžiku podání kasačního opravného prostředku stanovil, že účastník řízení může před přijetím rozhodnutí o případném zahájení ústní části řízení předložit vyjádření. Není žádný důvod pro to, aby tomu bylo v řízení před Tribunálem jinak. Podle navrhovatele je článek 114 jednacího řádu Tribunálu v podobě, v jaké je vykládán Tribunálem, v rozporu s článkem 47 Listiny.

42 V této souvislosti je třeba poukázat na to, že použití článku 113 jednacího řádu Tribunálu nezaručuje zahájení ústní části řízení vzhledem k tomu, že Tribunál může za použití čl. 114 odst. 3 svého jednacího řádu, na který odkazuje článek 113 téhož jednacího řádu, rozhodnout po pouze písemné části řízení (rozsudky ze dne 19. ledna 2006, *AIT v. Komise*, C-547/03 P, Sb. rozh. s. I-845, bod 35, a ze dne 2. května 2006, *Regione Siciliana*, C-417/04 P, Sb. rozh. s. I-3881, bod 37).

43 Článek 113 jednacího řádu Tribunálu ovšem tomuto soudu ukládá povinnost vyslechnout účastníky řízení dříve, než rozhodne o tom, zda jsou splněny nepominutelné podmínky řízení, nebo než vysloví, že návrh se stal bezpředmětným a že ve věci již nerozhodne. V souladu s tímto ustanovením byl žalobce vyzván, aby se písemně vyjádřil k důsledkům, které je třeba vyvodit z přijetí nařízení č. 36/2011 především z hlediska předmětu jeho žaloby. Mohl tedy očekávat, že pokud Tribunál dospěje k závěru, že žaloba se stala bezpředmětnou, rozhodne formou usnesení, jelikož jde o jeden z případů uvedených v citovaném článku 113, v nichž může Tribunál rozhodnout kdykoli.

44 Z toho vyplývá, že Tribunál tím, že požádal žalobce o vyjádření k trvání předmětu žaloby a že s ním neprojednal účelnost zahájení ústní části řízení, neporušil právo na spravedlivý proces zaručené článkem 47 Listiny, jak tvrdí navrhovatel.

45 Z výše uvedeného vyplývá, že druhá část prvního důvodu kasačního opravného prostředku je neopodstatněná.

K třetí části prvního důvodu kasačního opravného prostředku, vycházející z nesprávného právního posouzení, jehož se měl Tribunál dopustit tím, že nezahájil ústní část řízení

- 46 V rámci třetí části prvního důvodu kasačního opravného prostředku tvrdí navrhovatel, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení tím, že nezahájil ústní část řízení. Má za to, že Tribunál může nezahájit tuto část řízení, která patří mezi důležité prostředky, jež má žalobce k tomu, aby mohl uplatnit své argumenty, jen výjimečně. Podle navrhovatele lze ústní část řízení nezahájit jen v případech, v nichž nevystává žádná klíčová právní či skutková otázka. Poukazuje na to, že Tribunál rozhodl bezprostředně po obdržení odpovědi, kterou mu navrhovatel zaslal a která se týkala jeho trvajících právního zájmu na žalobě, a po stručných vyjádřeních Rady a Komise.
- 47 Navrhovatel poukazuje na to, že téměř celá argumentace Tribunálu se týká otázek a judikatury, jež nebyly projednány a k nimž neměl příležitost se vyjádřit písemně ani ústně. Vedle judikatury citované Tribunálem poukázal Tribunál mimo jiné i na fakta týkající se situace v Libyi a na to, že se nejeví jako pravděpodobné, že by se tvrzená protiprávnost mohla v budoucnu opakovat.
- 48 Na tomto místě lze společně s Komisí připomenout, že Tribunál byl podle článku 113 a čl. 114 odst. 3 svého jednacího řádu oprávněn přijmout napadené usnesení bez zahájení ústní části řízení, jelikož dospěl k závěru, že má dostatek informací, které ostatně využil, a žalobce měl na základě výzvy Tribunálu možnost se k návrhovým žádáním žalovaných orgánů směřujícím k tomu, aby ve věci samé nebylo rozhodováno, písemně vyjádřit a uplatnit tak své argumenty odůvodňující jeho nesouhlas s těmito návrhovými žádáními.
- 49 K odůvodnění napadeného usnesení a k judikatuře v něm zmíněné je třeba poznamenat, že ačkoli Tribunál musí dodržovat právo účastníků řízení se v řízení účinně bránit, nelze mu uložit povinnost, aby od nich vyžadoval stanovisko k argumentaci, kterou hodlá použít pro rozhodnutí v projednávaném sporu.
- 50 Z uvedeného vyplývá, že ani třetí část prvního důvodu kasačního opravného prostředku není opodstatněná, takže je třeba tento důvod kasačního opravného prostředku zamítnout.

K druhému důvodu kasačního opravného prostředku, vycházejícímu z nesprávného právního posouzení, jehož se měl Tribunál dopustit tím, že rozhodl, že žaloba se stala bezpředmětnou

Argumenty účastníků řízení

- 51 Abdulbasit Abdulrahim tvrdí, že Tribunál použil nepřiměřeně restriktivní výklad pojmu „právní zájem na podání žaloby“. Podle jeho názoru nelze žalobu prohlásit za bezpředmětnou, pokud je možné utrpěnou újmu alespoň zčásti napravit pokračováním v projednávání žaloby, může-li to žalobci přinést prospěch. Má za to, že jeho návrh na zrušení může v projednávaném případě vést k ukončení trvajících porušování jeho práva na respektování soukromého a rodinného života podle článku 8 EÚLP, k napravení jeho pověsti, k odstranění překážek bránících jeho zaměstnatelnosti a cestování a k odstranění důsledků, které mělo zařazení jeho jména na sporný seznam pro něj samotného v tom smyslu, že postihuje jeho rodinu a podrobuje ji omezujícím opatřením.
- 52 Domnívá se, že Tribunál nesprávně posoudil právní otázku a nesprávně použil kritérium prospěchu ze zrušení, když v bodě 33 napadeného usnesení podmiňoval existenci tohoto prospěchu přijetím opatření k eliminaci případně konstatované protiprávnosti podle článku 266 SFEU ze strany Komise nebo Rady. Zrušení aktu nevyžaduje za jistých podmínek přijetí žádného dalšího opatření. Prohlášení neplatnosti navíc nelze podmínit tím, že orgán, který akt vydal, bude posléze povinen postupovat určitým způsobem.

- 53 Podle navrhovatele porušuje rozhodnutí Tribunálu procesní záruku plynoucí z článku 8 EÚLP, podle které platí, že aby došlo k nápravě újmy způsobené orgánem, musí mít žalobce možnost zpochybnit obvinění, která jsou proti němu vznesena. Uznání nedostatku právního zájmu na podání žaloby umožňuje Komisi, aby se derogováním napadeného opatření vyhnula kontrole unijních soudů, což je v rozporu se zásadou právního státu, i veškeré odpovědnosti.
- 54 Navrhovatel poukazuje na to, že Tribunál připouští, že i při neexistenci újmy postačuje možnost, že se protiprávnost bude v budoucnu opakovat, k závěru, že právní zájem na pokračování v řízení přetrvává (výše uvedený rozsudek *Wunenburger v. Komise*, body 58 a 59). Tvrdí, že porušení článku 8 EÚLP v projednávaném případě spočívá v použití důkazů získaných mučením. Tribunál ovšem pominul systémovou povahu vad, na které upozornil na podporu své žaloby a které se mohou opakovat. Žalobce má tedy zjevný právní zájem na tom, aby o této otázce bylo rozhodnuto soudním rozhodnutím, neboť je základem pro jeho označení coby osoby spojené s teroristickou organizací.
- 55 Navrhovatel se každopádně domnívá, že s ohledem na rychlý vývoj politické situace v případech, z nichž vycházejí taková omezující opatření, jaká stanoví například nařízení č. 1330/2008, je postup Tribunálu zvláště znepokojující. Vyškrtnutí jeho jména ze sporného seznamu totiž nebylo odůvodněno, takže Tribunál nemůže uzavřít, že žalobce nebude na tento seznam zařazen znovu. Jeho zařazení na něj může být základem či oporou pro jakoukoli budoucí žádost kteréhokoli členského státu o jeho znovuzařazení na onen seznam. Nelze vyloučit dopad prudkých změn v politických situacích, což připustil i Tribunál a odkázal přitom na situaci v Libyi.
- 56 Rada a Komise kladou důraz na to, že navrhovatel žádal zrušení omezujících opatření, která se ho týkala, a přijetí nařízení č. 36/2011 mělo tento účinek. V této souvislosti připomínají judikaturu, podle které předpokladem právního zájmu na zrušení derogovaného aktu je, že samotné jeho zrušení může vyvolat právní následky.
- 57 Rada a Komise zpochybňují příslušné argumenty navrhovatele týkající se zachování právního zájmu na řízení souvisejícího s napravením jeho pověsti a s předcházením dalšího zařazení na sporný seznam. Komise podotýká, že rozsudek se nemůže vztahovat k období před 22. prosincem 2008, kdy byl navrhovatel na sporný seznam zařazen. Navrhovatel navíc uvedl v žalobě důvody vycházející z porušení práva se v řízení účinně bránit, práva na soudní ochranu a jeho práva vlastnit majetek, ale nepoukázal na nesprávné posouzení v souvislosti s otázkou, zda byl spojen se sítí Al-Kajdá. Za těchto podmínek by rozsudek zrušující nařízení č. 1330/2008 na základě procesních žalobních důvodů nevedl k jeho rehabilitování.
- 58 Rada a Komise mají také za to, že neexistence rozsudku, v němž by Tribunál rozhodl meritorně, nepředstavuje nebezpečí, že zařazení navrhovatele na seznam znovu nabude platnosti. Nařízením Rady (EU) č. 1286/2009 ze dne 22. prosince 2009, kterým se mění nařízení č. 881/2002 (Úř. věst. L 346, s. 42), byl totiž do nařízení č. 881/2002 vložen článek 7a, podle kterého lze rozhodnutí o novém zařazení na seznam přijmout jen v případě, že Rada bezpečnosti Organizace spojených národů předloží Komisi odůvodnění, které musí Komise neprodleně po přijetí svého rozhodnutí o zařazení sdělit dotyčné osobě, aby tak této osobě umožnila vznést připomínky k případnému vlastnímu přezkumu svého rozhodnutí. V projednávaném případě neponechává rozhodnutí Rady bezpečnosti Organizace spojených národů o vyškrtnutí navrhovatele ze seznamu výboru pro sankce žádný prostor pro pochybnosti ohledně jeho znovuzařazení na tento seznam, nedojde-li ke změně skutkových okolností. Rozsudek Tribunálu by navíc neměl pražádný dopad na rozhodnutí Rady bezpečnosti z prosince 2010 o vyškrtnutí navrhovatele ze zmíněného seznamu.
- 59 K systémové povaze vytýkaných protiprávností opakují Rada i Komise, že návrh na zrušení se týkal jen zařazení žalobce na sporný seznam a že zrušení by se týkalo jen jeho. Otázka systémového dopadu tudíž nevystala.

60 Rada a Komise nakonec zdůrazňují odlišnosti projednávané věci od věci, ve které byl vydán výše uvedený rozsudek PKK v. Rada, a od věcí, ve kterých byly vydány další rozsudky citované v kasačním opravném prostředku. Podotýkají, že v posledně zmíněných věcech byli žalobci v okamžiku, kdy soud rozhodl o jejich návrhu na zrušení, stále zařazeni na seznamech, zatímco v projednávaném případě bylo jméno žalobce ze sporného seznamu již vyškrtnuto. Komise srovnává projednávanou věc i s věcí, ve které byl vydán rozsudek ze dne 21. prosince 2011, Francie v. People's Mojahedin Organization of Iran (C-27/09 P, Sb. rozh. s. I-13427, body 43 až 50), a ve které měla Francouzská republika za to, že předmět kasačního opravného prostředku přetrvával, protože rozhodnutí zařadit People's Mojahedin Organization of Iran na seznam v příloze společného postoje Rady 2001/931/SZBP ze dne 27. prosince 2001 o uplatnění zvláštních opatření k boji proti terorismu (Úř. věst. L 344, s. 93; Zvl. vyd. 18/01, s. 217) mělo podle jejího tvrzení zůstat součástí unijního právního řádu. V projednávaném případě není mezi navrhovatelem a Komisí sporu o otázce vyškrtnutí jeho jména ze sporného seznamu.

Závěry Soudního dvora

- 61 V bodě 22 usnesení připomněl Tribunál ustálenou judikaturu, podle které musí právní zájem žalobce na podání žaloby existovat ve vztahu k předmětu žaloby ve fázi jejího podání, neboť jinak by žaloba byla nepřípustná. Tento předmět sporu, stejně jako právní zájem na řízení, musí přetrvávat až do vydání soudního rozhodnutí, neboť jinak by nemohlo být vydáno rozhodnutí ve věci samé, což předpokládá, že žaloba může ve výsledku přinést prospěch účastníku řízení, který ji podal (viz výše uvedený rozsudek Wunenburger v. Komise, bod 42 a citovaná judikatura, a rozsudek ze dne 17. dubna 2008, Flaherty a další v. Komise, C-373/06 P, C-379/06 P a C-382/06 P, Sb. rozh. s. I-2649, bod 25).
- 62 Soudní dvůr za různých okolností připustil, že právní zájem žalobce na řízení nemusí v důsledku skutečnosti, že žalobcem napadený akt přestal v průběhu řízení vyvolávat účinky, nevyhnutelně zaniknout.
- 63 Soudní dvůr v tomto ohledu konkrétně rozhodl, že žalobce může mít nadále právní zájem na zrušení rozhodnutí buď proto, aby dosáhl zjednání nápravy své situace (rozsudek ze dne 6. března 1979, Simmenthal v. Komise, 92/78, Recueil, s. 777, bod 32), nebo aby přiměl orgán, jenž akt vydal, k tomu, že v budoucnu provede odpovídající změny a zabrání tak nebezpečí, že se protiprávnost, kterou je tento akt údajně postižen, v budoucnu zopakuje (v tomto smyslu viz výše uvedený rozsudek Simmenthal v. Komise, bod 32; rozsudek ze dne 24. června 1986, AKZO Chemie a AKZO Chemie UK v. Komise, 53/85, Recueil, s. 1965, bod 21, a výše uvedený rozsudek Wunenburger v. Komise, bod 50).
- 64 Ve věci, v níž proti Komisi stál podnik neoprávněně vyřazený ze zadávacího řízení, rozhodl Soudní dvůr, že i v případě, kdy se v důsledku okolností ukáže, že orgán, jenž akt zrušený vydal, nemůže splnit povinnost přijmout opatření vyplývající ze zrušujícího rozsudku, si může žaloba na neplatnost zachovat význam jako základ pro případnou žalobu na náhradu škody (rozsudek ze dne 5. března 1980, Könecke Fleischwarenfabrik v. Komise, 76/79, Recueil, s. 665, bod 9).
- 65 Z této judikatury vyplývá, že přetrvávání právního zájmu žalobce na řízení je třeba posuzovat *in concreto* a zejména s ohledem na důsledky tvrzené protiprávnosti a na povahu údajně utrpěné újmy.
- 66 V řízení před Tribunálem i před Soudním dvorem uvedl navrhovatel různé důvody, proč podle jeho názoru přetrvává jeho právní zájem na žalobě i navzdory skutečnosti, že nařízením č. 36/2011 bylo jeho jméno z rubriky „Fyzické osoby“ přílohy I nařízení č. 881/2002, ve znění nařízení č. 1330/2008, vyřazeno. Na tomto místě je ovšem třeba poznamenat, že není nutné zabývat se všemi důvody, které žalobce uvedl, je-li alespoň jeden dostatečný pro konstatování, že právní zájem na žalobě trvá.

- 67 V bodech 28 a 31 napadeného usnesení rozhodl Tribunál, že přijetím nařízení č. 36/2011, jímž bylo jméno A. Abdulrahima ze sporného seznamu vyřato, bylo žalobci v plném rozsahu vyhověno, takže jeho návrh na zrušení mu již nemohl přinést prospěch, a jeho právní zájem na žalobě v důsledku toho zanikl.
- 68 V této souvislosti je třeba poukázat na to, že Tribunál v bodě 32 napadeného usnesení správně připomenul rozdíl mezi derogací aktu unijního orgánu, která není uznáním jeho protiprávnosti a vytváří účinek *ex nunc*, a zrušujícím rozsudkem, na základě kterého je zrušený akt se zpětným účinkem vyřazen z právního řádu a má se o něm za to, že nikdy neexistoval.
- 69 Tribunál z něj ovšem v poslední větě citovaného bodu 32 nesprávně dovodil, že tento rozdíl nemůže odůvodnit právní zájem A. Abdulrahima na zrušení nařízení č. 1330/2008.
- 70 Omezující opatření přijatá podle nařízení č. 881/2002 mají totiž značné nepříznivé dopady a významný dopad na práva a svobody dotčených osob (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 3. září 2008, Kadi a Al Barakaat International Foundation v. Rada a Komise, C-402/05 P a C-415/05 P, Sb. rozh. s. I-6351, body 361 a 375). Vedle samotného zmrazení prostředků, které svou dalekosáhlostí rozvrací profesní i rodinný život dotčených osob (viz zejména rozsudek ze dne 29. dubna 2010, M a další, C-340/08, Sb. rozh. s. I-3913) a brání činění mnoha právních úkonů (viz zejména rozsudek ze dne 11. října 2007, Möllendorf a Möllendorf-Niehuus, C-117/06, Sb. rozh. s. I-8361), je třeba zohlednit i potupu a nedůvěru, které provázejí veřejné označení dotčených osob za osoby spojené s teroristickou organizací.
- 71 Jak uvedl generální advokát v bodech 61 až 67 svého stanoviska, právní zájem takového žalobce, jakým je A. Abdulrahim, na žalobě přetrvává i navzdory vynětí jeho jména ze sporného seznamu, a to proto, aby unijní soud uznal, že na tento seznam neměl být nikdy zařazen nebo že na něj neměl být zařazen způsobem, jakým postupovaly unijní orgány.
- 72 Uznání protiprávnosti napadeného aktu sice nemůže samo o sobě napravit škodu ani zásah do soukromého života, avšak může jej – jak tvrdí A. Abdulrahim – rehabilitovat či představovat formu nápravy morální újmy, kterou žalobce utrpěl v důsledku této protiprávnosti, a odůvodnit tak trvání jeho právního zájmu na řízení (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 10. června 1980, M. v. Komise, 155/78, Recueil, s. 1797, bod 6, a ze dne 7. února 1990, Culin v. Komise, C-343/87, Recueil, s. I-225, bod 26 a citovaná judikatura).
- 73 Tribunál tudíž v bodech 28 a 31 napadeného usnesení dovodil z vynětí jména žalobce ze sporného seznamu nařízením č. 36/2011 nesprávný závěr, že žalobci bylo v plném rozsahu vyhověno, a že jeho návrh na zrušení mu proto již nemohl přinést prospěch.
- 74 Nelze se ztotožnit s názorem Rady a Komise, že je třeba rozlišovat, zda se žalobní důvody směřující ke zrušení, uvedené před soudem, týkají odůvodnění dotčeného aktu, nebo dodržení procesních práv žalobce. Zrušením rozhodnutí o zmrazení prostředků z takových důvodů totiž může být žalobci vyhověno v tom smyslu, že v jeho důsledku vznikne závažná pochybnost o způsobu, jakým vůči němu dotýčný orgán vykonával své pravomoci.
- 75 Žalobce v řízení před Tribunálem každopádně neuvedl jen žalobní důvody vycházející z porušení práva se v řízení účinně bránit, nýbrž zpochybňoval i své spojení se sítí Al-Kajdá. Z bodů 142 až 150 žaloby totiž plyne, že A. Abdulrahim popírá, že by se podílel na teroristických aktivitách nebo že by byl spojen se sítí Al-Kajdá, a tvrdí, že k jeho zařazení na sporný seznam došlo z jednoho prostého důvodu, a sice že byl členem společenství libyjských uprchlíků, z nichž někteří se podle orgánů Spojeného království podíleli na teroristických aktivitách.

- 76 Relevantní není ani to, že se zrušující rozsudek nemůže vztahovat k období před přijetím nařízení č. 1330/2008. Přestože byl A. Abdulrahim zapsán na seznam výboru pro sankce a vztahovala se na něj omezující opatření přijatá orgány Spojeného království již před přijetím tohoto nařízení, jak uvedl Tribunál v bodě 52 napadeného usnesení, nic to nemění na tom, že jeho zařazení na sporný seznam mohlo zintenzivnit potupu a nedůvěru vůči němu, potažmo morální újmu, kterou dle svého tvrzení utrpěl.
- 77 Je namístě dodat, že seznamy stanovené v přímo použitelných unijních nařízeních nemají na území Unie stejnou povahu ani stejný právní dosah jako seznam Výboru pro sankce.
- 78 V bodě 34 napadeného usnesení rozhodl Tribunál, že uznání tvrzené protiprávnosti nepostačuje k odůvodnění trvajících právního zájmu na pokračování v řízení podle článků 263 SFEU a 264 SFEU, směřujícím ke zrušení aktů orgánů, jelikož v opačném případě by si žalobce zachoval právní zájem na soudním zrušení aktu vždy, tedy i navzdory zpětvzetí nebo derogaci tohoto aktu, což by bylo v rozporu s judikaturou uvedenou v bodech 24 a 29 napadeného usnesení a připomenutou v bodech 16 a 18 tohoto rozsudku.
- 79 Tento závěr je ovšem v rozporu s judikaturou Soudního dvora, z níž plyne, že uznání tvrzené protiprávnosti, které stejně jako v projednávaném případě může žalobci přinést prospěch, odůvodňuje trvání jeho právního zájmu na pokračování v řízení o žalobě na neplatnost i tehdy, když napadený akt přestal po podání této žaloby vyvolávat účinky (v tomto smyslu viz výše uvedené rozsudky M. v. Komise, body 5 a 6; AKZO Chemie a AKZO Chemie UK v. Komise, jakož i Culin v. Komise, body 27 až 29).
- 80 Takový závěr konečně nelze dovodit ani z judikatury Tribunálu uvedené v bodě 29 napadeného usnesení a připomenuté v bodě 18 tohoto rozsudku, jelikož tato judikatura vychází z předpokladu vyloženého v bodě 30 téhož usnesení, podle kterého existuje právní zájem na řízení jen tehdy, pokud ze zrušení aktu vyplývá povinnost orgánu, který zrušený akt vydal, přijmout podle článku 266 SFEU určitá opatření. Právní zájem na zrušení napadeného aktu však trvá, může-li toto zrušení – stejně jako v projednávaném případě – přinést žalobci prospěch, a to bez ohledu na neexistenci povinnosti žalovaného orgánu nebo na faktickou nemožnost tohoto orgánu přijmout opatření vyplývající ze zrušujícího rozsudku podle článku 266 SFEU (v tomto smyslu viz výše uvedené rozsudky Könecke Fleischwarenfabrik v. Komise, bod 9; M. v. Komise, bod 6; AKZO Chemie a AKZO Chemie UK v. Komise, bod 21, a Culin v. Komise, bod 26).
- 81 Z toho vyplývá, že závěr Tribunálu vyjádřený v bodě 34 napadeného usnesení je stížen nesprávným právním posouzením.
- 82 Tribunál posoudil právní otázku nesprávně i v bodech 35 a 36 napadeného usnesení, v nichž dospěl k závěru, že nedostatek právního zájmu A. Abdulrahima na řízení je zejména důsledkem skutečnosti, že omezující opatření přijatá vůči němu nařízením č. 1330/2008 nebyla ponechána v platnosti a že zrušení těchto opatření nařízením č. 36/2011 je na rozdíl od situace nastalé ve výše uvedeném rozsudku PKK v. Rada, jehož se žalobce dovolával na podporu své argumentace, konečné. Definitivní derogace nařízení č. 1330/2008, ke které došlo vynětím jména žalobce ze sporného seznamu, totiž nebrání dalšímu trvání právního zájmu na řízení v souvislosti s účinky, které toto nařízení vyvolalo v období mezi datem svého vstupu v platnost a datem, kdy bylo derogováno.
- 83 S ohledem na okolnosti projednávané věci a zejména na rozsah zásahu do pověsti A. Abdulrahima plynoucího z jeho zařazení na sporný seznam trvá každopádně jeho právní zájem na řízení o návrhu na zrušení nařízení č. 1330/2008 v rozsahu, v němž se jej týká, aby v případě, že bude žalobě vyhověno, dosáhl svého rehabilitování, potažmo jisté formy nápravy své morální újmy.

- 84 Z výše uvedeného vyplývá, že Tribunál se tím, že rozhodl, že žalobce ztratil právní zájem na řízení a že z toho důvodu není již třeba rozhodovat o jeho návrhu na zrušení nařízení č. 1330/2008 v rozsahu, v němž se jej týká, dopustil nesprávného právního posouzení.
- 85 Napadené usnesení je proto třeba v rozsahu, v němž Tribunál rozhodl, že o návrhu na zrušení, který A. Abdulrahim podal k Tribunálu, již není třeba rozhodovat, zrušit.

K vrácení věci Tribunálu

- 86 Podle čl. 61 prvního pododstavce statutu Soudního dvora Evropské unie může Soudní dvůr v případě zrušení rozhodnutí Tribunálu sám vydat konečné rozhodnutí ve věci, pokud to soudní řízení dovoluje, nebo věc vrátit zpět Tribunálu k rozhodnutí.
- 87 Vzhledem k tomu, že Tribunál rozhodl, že o návrhu na zrušení již není třeba rozhodovat, aniž se zabýval jeho přípustností a meritem sporu, má Soudní dvůr za to, že stav řízení nedovoluje, aby sám ve věci rozhodl, takže je třeba věc vrátit Tribunálu a rozhodnout, že o nákladech řízení bude rozhodnuto později.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

- 1) Usnesení Tribunálu Evropské unie ze dne 28. února 2012, Abdulrahim v. Rada a Komise (T-127/09), se v rozsahu, v němž Tribunál rozhodl, že o návrhu na zrušení, který k němu podal Abdulbasit Abdulrahim, již není třeba rozhodovat, zrušuje.**
- 2) Věc se vrací Tribunálu Evropské unie k novému rozhodnutí o návrhu Abdulbasita Abdulrahima na zrušení.**
- 3) O nákladech řízení bude rozhodnuto později.**

Podpisy.